

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	48 K
Félévre	24 K
Negyedévre	12 K
Egy hónapra	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolvasó szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zépolya-utca 1. sz. Telefonszám: 2

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 71. szám.

Szerda, március 27.

A nyugati világcsata.

Berlin, márc. 27. Hivatalos.

Uj fejezete kezdődik a hatalmas esatának.

A Somme mindkét oldalán az ellenség széles fronton visszavonulóban van. Az üldözés folyamán az 1916. évi Somme-csata előtt való régi állásainkat nyugat felé már számos ponton túlléptük. **Albert előtt állunk. Lihonst, Royest, Noyont elfoglaltuk.**

Berlin, márc. 27. Wolff-jelentés.

A Scarpe és Oise közötti küzdelem a németek számára győzedelmesen folytatódik. **Már mintegy ezer ágyút zsákmányoltunk. A hatalmas ütközet sikere óráról-órára növekszik.**

Genf, márc. 27. A francia vezérkar jelenti:

Noyon környékén elkeseredetten folyik a harc. Noyont az elmúlt éjjel rendben kiürítettük. Csapataink lépésről-lépésre hátrálnak.

Reimsot a múlt éjjel 1375 gránátlövés érte.

Az ellenség Noyontól Chaulnesig ma megsokszorozta támadásait.

Berlin, márc. 27. Wolff-ügynökség jelenti: Offenzívánk hatodik napján seregeink változatlanul, szünet nélkül előrenyomulnak nyugat felé. Erős tartalékok ellentámadása sem volt képes rohamainkat feltartóztatni. Az ellenség véres veszteségei óriási számokkal növekednek. Sem Oroszországban sem Itáliában nem került az ellenségnek ennyi áldozatába a visszavonulás, aminek oka, hogy a francia és amerikai segélycsapatokkal támogatott angolok sűrű tömegekben intézik ellentámadásaikat. Sok angol hadosztály teljesen felmorzsolódott. A Reuter-ügynökség is kénytelen megvallani, hogy veszteségeink csekélyek. A 26-án kiadott Reuter-jelentés pld így szól: „Az óriási harc szüntelenül tovább tart anélkül, hogy az ellenség ereje észrevehetően csökkenne. Az angol csapatok lassanként visszavonulnak.”

A Wolff-ügynökség jelentését azzal végzi, hogy a megvert ellenség üldözése széles fronton megkezdődött.

Rotterdam, márc. 27. A Havas-ügynökség jelenti: Több napos példátlanul erős harcban a németek arra kényszerítették az angolokat, hogy 50 kilométer széles fronton körülbelül 25 km. mélységben visszavonuljanak. A harcokban francia csapatok is résztvettek, melyeket nagy sietséggel gépkocsin vittek harcba. Az ellenség célja, hogy résztűssön az angol és francia csapatok közé és az Oise völgyében előrenyomuljon. A csata tovább folyik, csak lépésről-lépésre hátrálunk és bizunk tartalékjainkban.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, márc. 27. Az olasz arcvonalon lényeges esemény nem történt. Szövetségeseink Franciaországban további nagy sikereket arattak.

A vezérkar főnöke.

A mai német hivatalos jelentés.

Berlin, márc. 27. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A március 25-én megvert angol és francia hadosztályok tegnap újból megállítani igyekeztek a Somme-csata tér járhatlan tölcsermezőn való előnyomulásunkat. Támadásunk áttörve az ellenséges vonalakat, mire az ellenség a Somme mindkét oldalán hátrálni kezdett széles arcvonalban. Az ellenséges hátvédek szívós ellenállását szorosán az ellenség sarkában maradván megtörtük. Alberttől északra és délre kiküzdöttük az Ancre-on való átkelést. **Albertet este elfoglaltuk.** A Sommetől délre az ellenséget Chaulnesnél és Lichonnál heves harc után visszavertük. **Roiét rohammal elfoglaltuk. Noyont véres utcai harcban megtisztítottuk az ellenségtől.** Az 1916-iki Somme-csata előtti régi állásainkon nyugat felé több ponton túlhaladtunk. **A foglyok száma és a zsákmány egyre növekszik.** A tüzérségi harcok Flandriában Verdun előtt és Lotharingiában állandóan folytak. Richthoffen báró százados 69-ik és 70-ik légi győzelmét aratta.

A többi harctereken nincs semmi ujság.

Ludendorff.

Páris lövetése.

Hága, márc. 27. A Daily News tudósítója jelenti lapjának:

Páris mai bombázásakor egy nagy üzletház összeomlott.

Egy itteni fogoly német tiszt közlése szerint a németek rövidesen Londont fogják bombázni Calaisból és Dover várát Ostendéből.

Genf, márc. 27. A német messzehordó ágyu lövedékei Párisban mindenfelé nagy károkat okoznak. Mivel a vonatok képtelenek a menekülő tömegeket felvenni, a hatóságok a vasútállomásokon őrségeket állítottak fel, hogy megakadályozzák a párisiak menekülését, most az országutakat lepi el a menekülő tömege. A legelső menekülő volt Barres, a hazafias liga harcias elnöke. A városi tanács hirdetményeket ragasztatott ki, hogy a lakosság maradjon Párisban és végezze munkáját, a hirdetményeket azonban lekaparták. A sajtó egyrésze újból sürgeti, hogy Joffrera ruházzák a főparancsnokságot.

Ludendorff a nyugati nagy csata befejezéséről.

Berlin, márc. 27. A Kölnische Volkszeitung haditudósítójának Ludendorff a következőket mondotta:

A csata lefolyása egészen pontosan olyan, amint elképzeltük és kigondoltuk.

Az angoloktól eddig egyedül Hutier tábornok csapatai kétezernél több gépfegyvert szedtek el.

A csata előkészítése három hónapig tartott. **Február elején kiadtuk a parancsot, hogy március 21-ikén hajnalban támadunk, amit pontosan meg is kezdtünk.**

A nyugati győzelem hatása Budapesten.

Budapest, márc. 27. A főváros a nyugati front győzelmeinek hírére tegnap délután lobogódszt öltött.

Politikai körökben este nagy örömmel tárgyalták a nyugati front győzelmi híreit és elégtétellel konstatálták, hogy a mi tüzérségünk méltóan kivette részét a győzelem kivívásában. A hangulat mindenütt nagyon bizakodó.

Uj típusu ágyuk az olasz fronton.

Milano, márc. 27. Nagy benyomást kelt Olaszországban, hogy az olasz fronton új típusu osztrák-magyar mozsarak jelentek meg. Az új mozsarak rendkívül távolságra a legnagyobb biztonsággal lönek.

A mai tőzsde.

Budapest, márc. 27. Magyar Hítel 1282, Jelzálog 535, Leszámitoló 713, Fábak 812, Közuti 750, Államvasuti 890.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, március 26.

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-téri eseményekről:

Veneziában és keleten nem volt különösebb harci tevékenység.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, március 26.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

A franciaországi csata további folyamán csapataink tegnap újabb sikereket vívtak ki. A flandriából és Olaszországból odavont angol hadosztályok és a franciák kétségbeesett támadásokkal vetették magukat csapataink elé. Megvertük őket.

Below Ottó tábornok és Marwitz tábornok seregei heves váltakozó eredményű harcokban véglegesen megtartották Ervillerst Le grand elleni előnyomulásukban elfoglalták Bihucourt Bieuvillers és Crevilles falvakat. Elfoglaltuk Irest és Miramont és átlépték ott az Ancret. Albert felől ujonnan odavont angol erők széles arcvonalon hevesen támadtak. Elkeseredett küzdelemben visszavetettük az ellenséget. A Bapaume—Albert-i utat Courcellette-nél és Pozieresnél átléptük.

Perronestől délre Hofacker tábornok kikényszerítette az átkelést a Somme-on és rohammal elfoglalta a Maisonette magaslatot, amelyért az 1916-iki Somme-csatában sok viaskodás folyt, valamint Biache és Barleux falvakat. Az ellenség erős ellentámadásai vérbe futtak vonalaink előtt.

Houtier tábornok hadserege az ellenséget Marchepotnál és Hattencourt-nál heves harcokban visszavetette. A Perrones—Roye-i vasutvonalon túl a franciáktól és angoloktól elragadtuk a szivósan védelmezett Eptalot. A Noyonból odavont francia hadosztályokat Frenichesnél és Hethancourt-nál megvertük. Bussyt elfoglaltuk. A Noyontól északra emelkedő magaslatokon állunk.

A kivívott sikerekben hirszerző csapataink kiváló része van. Fáradhatatlan munkájukkal lehetővé tették az egymás mellett harcoló kötelékek együttes működését és a vezetőknél megadták a biztonságot, hogy a csatát a szándékolt irányba tereljék. A vasuti csapatok, amelyek előbb a harc előtt simán végrehajtották a hatalmas felvonulást és most a harc vonal mögött megbirkóztak a forgalom lebonyolításával pihenő nélkül dolgoznak a szétrombolt vasutvonalak helyreállításán.

A csata kezdete óta 93 ellenséges repülőgépet és hat kötött léggömböt lőttünk le. Richt-hofen báró kapitány 67-ik és 68-ik, Bongartz hadnagy 32-ik, Lörzer főhadnagy, 21-ik, Bruner alörnmester 23-ik, Kroll hadnagy 22-ik és Thun hadnagy 25-ik légi győzelmet aratta.

A zászmányolt ágyúk száma 963-ra emelkedett, több, mint 100 páncélos kocsik fekszik a meghódított állásokban.

A nyugati harctér többi részén tovább tartanak a tüzéségi harcok, amelyek a lotharingiai arcvonalon nagyobb erőre kaptak.

Páris várának lövetését folytattuk.

A többi harctérről nincs újság.

Ludendorff.

HIREK

— **Országos adatgyűjtés a közlelmezés biztosítására.** A hivatalos lap vasárnapi száma a kormány rendeletét közli a közlelmezés biztosítása céljából szükséges adatgyűjtés elrendeléséről. A rendelet értelmében április 16. és 20. között össze kell írni a polgári népességet s ugyanakkor a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállományt is. Főli kell venni április végéig a votésterületet is. Az összeírás kiterjed még a község területén levő gőzcéplőgépekre vagy benzinnel, petróleummal, villamos vagy más motorikus erővel hajtott céplőgépekre is. Az adatfelvételeket a községi előjáróságok eszközölik, elsősorban a tanítók útján, akik a Közlelmező Hivattól kapnak díjazást.

— **Halálozás.** Dr. Petrőczy Aurél nagyszentmiklósi kir. bírósági jegyző, aki a nagyikindai kir. törvényszékhez kiségitő szolgálatfételre volt berendelve, f. hó 18-án Nagyikindán meghalt.

— **Egyházi zene a nagyhéten.** A helybeli róm. kath. plébániatemplomban a nagyheti ájtatosságok során az egyházi zene a következő lesz:

Nagyszombán d. u. 3 órakor: Lamentációk, utána „Miserere” Weninger Józseftől.

Nagysütőtőkéin d. e. 9 órakor a mise részei koraliter. Aldozás alatt „Jesus dir lib' ich”. Körmenet alatt „Heilig” (népének). Délután ugy, mint nagyszombán.

Nagypente d. e. 9 órakor Tractusok recitandó. Passio alatt „Lass mich deine Leiden singen”. A szentsírhoz menet „Heilig” (népének) Szentbeszéd előtt „Keresztények sirjaitok” (népének). Délután 3 órakor mint nagyszombán. Szentbeszéd előtt „Schau hin nach Golgotha”.

Nagyszombat reggel 7 órakor tüzszentelés, Profetiák és litánia koraliter. A mise részei koraliter. Vesperára „Laudate Dominum omnes Gentes” és „Magnificat” koraliter.

Este 6 órakor felemadásra „Quare obdormis” recitandó, „Et adhuc” és „Nolite” négy-szólamu férfiak. Körmenet alatt „Föltámadt Krisztus e napon”. „Der Heiland ist erstanden” és „Grosser Gott wir loben Dich” (népének). Körmenet után „Regina coeli” Weirich-től, vegyeskar zenekari kísérettel, „Tantum ergo”, „Genitori” Weninger J.-től. A szertartás végén magyar Himnusz orgonakísérettel.

Husvétvasárnap d. e. 10 órakor a nagy mise alatt „Tantum ergo”, „Genitori” és a mise részei Gütler-től vegyeskar zenekari kísérettel. Offertorium Krisztinis-től. Délután 3 órakor Vespera koraliter. Este 6 órakor „Tantum ergo”, „Genitori” Weninger J.-től. „Imádkozunk a hazáért” Luspay-tól. „Regina coeli” Weirich-től.

Husvéthétfőn d. e. 10 órakor „Tantum ergo”, „Genitori” Weninger-től, a mise részei Gruber-től vegyeskar zenekari kísérettel.

Délután 3 órakor vespera koraliter. Este 6 órakor „Tantum ergo”, „Genitori” Kempter-től. „Oh Szűzanyám hozzád imádkozom” szövegét és dallamát írta Weninger József, éneklő dr. Thurzay Károly. „Regina coeli” Weirich-től, éneklő az egyházi énekkar.

— **Az új záróra éjjeli 12 óra.** Április 15-én a nyári időszámítás kezdetével az esti zárórát is szabályozni fogják. Vázsonyi Jenő máv. igazgató, a szénigények kormánybiztosa, előterjesztést intéz a kormányhoz, amelynek értelmében zárórát az éjjeli 12 óráig állapítsa meg. A kormánynak erre vonatkozó rendelete már legközelebb meg fog jelenni. — Bécsből jelentik, hogy ott a kávéházak záróját éjjeli 12 órában, a vendéglők és egyéb nyilvános helyeket esti 11 órában állapították meg.

— **Arczibasevet letartóztatták.** Zürichből jelentik: Pétervári híradás szerint Arczibasev hírneves orosz író a kormány intézkedésére lakásán letartóztatták. A letartóztatás azért történt, mert Arczibasev a Novaja Sizinben kemény bírálat tárgyává tette a népbiztosok tanácsának politikáját.

— **Kitüntetett 12-ös katonák.** A hadsereg-főparancsnokság a következő 12. gy.-ezredbeli katonákat tüntette ki: Az ezüst vitézségi érem 1. osztályát kapták: Breuer József népf. zászlós, Wolf József c. őrvezető, Sefcsik János népf. tizedes, Kloppan Bálint népf. őrvezető, Bakos János, Markó Rezső, Sulak István, Szabota György, Proksa János, Matyaskó Valentin gyalogosok, Nemezz Ferdinánd népf. szakaszvezető. Másodszor az ezüst vitézségi érem 2. osztályát kapták: Bajay János szakaszvezető, Schusztler Antal tart. őrmester, Kuchar Vilmos tart. címz. szakaszvezető.

— **Hat éves tolvaj, akit térdepléssel büntetnek.** Színhely a rendőrség hivatalos helyisége. A kályha mellett a padlón pöttömnyi gyerek térdepel. Alig lehet több öt-hat évesnél. Ruhája rongyos, a cipőjén is nagy a folytonossági hiány. Az íróasztal mellett valamivel nagyobb, 12—13 évesnek látszó lezúllott fiúcska álldogál és elég értelmesen felelget a kérdésekre, amiket Tóth Rezső dr. intéz hozzá. A kis delikvensnek testvérek, az apjuk künn van Amerikában, az anyjuk már régóta súlyos beteg. A Vásártéren laknak és ahol csak szeret tehetik, lopnak. Még a múlt év decembereben betörték Lambics Jevrem Vásártér 669. szám alatti lakos élelkmárjába, ahonnan 10 kilogramm lisztet és 10 kilogramm szalonát lop-tak el. Csak most derült ki, hogy a két tolvaj-csemete volt a tettes, a rendőrök előállították hát őket. Az egyik hat, a másik 13 éves. Az előbbit még a gyermekbíróság sem vonhatja felelősségre. A rendőrkapitány letérdepléttette a kályha mellé, hogy addig is, amíg a bátyja kihallgatása tart, legalább bünhődjék egy kissé. Már mind a kettő két izben is volt a temesvári állami gyermekmenhelyen, ahonnan mind a két izben megszöktek. Az egyik alkalommal hamarabb itthon voltak, mint a kísérő rendőr. Most megint a gyermekmenhelynek fogják őket átadni, talán most sikerül belőlük embert faragni.

— **Vaszilye bejelenti, hogy nősülni akar.** Az orosz béke már-már a feledésbe megy, a román béke is csak mellék-érdeklős tárgya, a figyelem most a nyugati fronté, ahonnan lélekzetvisszafolytva lessük az eseményeket, amelyek talán-tán meghozzák ennek a sanyargatott emberiségnek az általános békét... Talán a legürelmetlenebbül várják ennek be-következését a hadifoglyok. A mieink éppúgy, mint az oroszok, szerbek, olaszok, románok. Négy és fél év nagy idő és ezalatt nagy pangás állott be a házasságok statisztikájában. A hadifoglyok nem nősülhettek, legfeljebb helyettesítés útján, de kinek van kedve helyettesre bizni a — menyasszonyát? Az orosz hadifoglyok a hosszú házassági pauza miatt már nagyon türelmetlenek. Most már meg van a béke, mondják, nem ellenségek többé, tehát engedjék meg nekik, hogy meg is nősülhessenek. — A napokban két muzsi jelent meg Giffinger Zsigmond anyakönyvvezető előtt, akit arra kértek, hogy adja őket össze, mert megtalálták szívök választottját, le akarnak Magyarországon települni és megnősülni. Az egyikük, a Vaszilye, egy hosszú, szikár, szöke muzsik mindjárt magával is hozta a menyasszonyát, egy piros pozsgás arcu falusi leányt. Tiszta magyar kiejtéssel kérte Vaszilye az anyakönyvvezetőt, hogy tegye törvényesen hűvesévé a Zsuzsit, mert hát így híjják a menyasszonyt. Az anyakönyvvezető tudtára adta a muzsikának, hogy hadifoglyok nősülése nincs megengedve, ezért hát nem adhatja össze őket szívök választottjával a Hadifoglyok csak az általános béke megkötése után nősülhetnek. Vaszilye és menyasszonya nagy busan

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Csütörtök, 1918. évi március hó 28-án, 2 előadásban: 6 és fél 9 órakor, rendes helyárak mellett, elsőrangú szalonzenekísérettel Ujdonság! Az amerikai filmgyártás remekei. Legnevesebb amerikai színészekkel! Szennáció!

SALZBURG.

AZ OTTHON.

Egy házasság regénye 3 felvonásban.

Szépségverseny Slófokon

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradaczi-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Csütörtök, március hó 28-án.
Csak felnőtteknek! Kultur-film!
Legyen világosság.

A berlini szexuális orvosi társaság támogatásával, dr. Bloch Iván segédletével készült kulturfilm 5 felvonásban. Írták: Oswald Richard és Dupont A Főszereplő: Bernd Aldor.

E filmet csak 16 éven felüliek nézhetik meg.

Előadások: 6 és fél 9 órakor.

Helyárak:

Pályaudvar 1-80 K, zsölye 150 K, I. hely 120 K, II. hely 100 K, III. hely 60 fillér.

távoztak az anyakönyvvezető hivatalos helyiségéből.

— Ha nem lehet, hát nem lehet — dühnyögte Vaszylye. — De ki tudja még, mikor lesz az az általános béke? Az orosz béke meg van, orosz nem ellenség többé.

— Talált gyerekcipő. Már megint egy talált gyerekcipő lekszik a szerkesztőség asztalán. Most nem a Torontal kihordója találta, mint multkor és nem a Fő-utcában, hanem egyik gépmesterünknek a szeme akadt meg a pöttömnyi cipőcskén a posta épülete előtt. Behozta a redakcióba, hogy keressük meg hozzá a párját. 19 es számú, fehér, gombos keztyűbőrcipő és a jobblábra szól, aki a hozzávaló bal párját a szerkesztőségben bemutatja, annak átadjuk ezt a másik felét.

— A Városi Mozi tegnap „A rettegés vára” című drámát mutatta be, melynek bevezető részében gyönyörű felvételek szórakoztatták a közönséget. Azonkívül szépek voltak a salzburgi természeti felvételek is. — Holnap, csütörtökön „Az otthon” című amerikai film kerül bemutatásra, azonkívül síófoki szépségverseny is lesz látható.

TAJBEKÖZTATÓ

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 3 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap szombat délután 3-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva napenként reggel 8-tól d. u. 8 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogadja a befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

— Katonattóhon Temesvári-u. 1500. sz. a nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÖL A „TORONTAI” POLITIKAI NAPI LAP KIADÓHIVATALA.

CLUB-MOZI

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Szerda, márc. 27.

Aranysziv.

Színjáték 3 felvonásban

Gyönyörű kísérő műsor.

Teljesen új technikai felszerelés.

Helyárak: Pályaudvar 1-80, zsölye 150, I. hely 120, II. hely 100, III. hely 60 fillér.

Előadások kezdete fél 6 és fél 9 órakor.

A szegény iskolásgyermekéért.

Az Iskolagyermekbarát-egylet választmányi gyűlése

Vasárnap délelőtt az Iskolagyermekbarát-egylet megtartotta a közgyűlést előkészítő választmányi gyűlést, melyen Menezer Lipót elnöke alatt jelen voltak: Baaden Károly alelnök, Wégling István pénztáros, Bányai Jakab, Feldheim Alfréd, Hollaender Ede, Szávits Sándor, Szeffü Sándor, választmányi tagok és Büchler Hugó titkár. Az elnök rövid megnyitása után a titkár felolvasta az egylet 1917. évi működéséről szóló jelentést, melyet a választmány a közgyűlés elé terjesztendőnek elfogadott, utána Wégling István pénztáros előterjesztette a zárószámadásokat és az 1918. évi költségvetést; ezzel kapcsolatosan a választmány, miután köszönetet szavazott az elnökségnek, javasolni fogja a felmentvény megadását. A pénztári jelentéssel kapcsolatosan külön hálás köszönetét fejezi ki a választmány Hollaender Ede választmányi tagnak, aki már második éve az adományok gyűjtésében kiváló buzgalmat és eredményt fejtett ki. Elfogadta továbbá a választmány Hollaender Ede az azon indítványát, hogy az egylet keresse meg a várost az iránt, hogy az eddigi 140 K segélyt emelje fel. Végre kegyelettel emlékezik meg az egylet az 1917-ben elhunyt Szalay József ref. lelkészről, mint választmányi tagról és Müller József nyug. telekkönyvvezetőről, aki egyike volt az egylet alapítójának és annak első titkára is volt sok éven át. A közgyűlés idejéül husvét hétfőjét (ápr. 2.), határozatképtelenség esetén pedig április 7-ét, (délelőtt 11 óra) állapítja meg a választmány.

Az egyesület évi jelentése:

Tisztelt közgyűlés!

Ma már általánosan elfogadott tétel, hogy a gyermekek segítése nem karitatív cselekedet, hanem kötelesség: kötelesség nemzetgazdasági érdekből. A vezivataros idő odatoit a felkiáltó jelet: ha nem akartok egészen elpusztulni, óvjátok a gyermeket, az ország jövőjét! Ezt a feladatot előmozdítani tartja szám előtt, immár fokozottabb mértékben az eddiginél, a mi szerény egyletünk is. A háboru harmadik esztendejében majdnem minden jogosult igényt ki tudott elégíteni az egylet. Nagy meglepéssel jelenthetjük, hogy ezt anélkül tehetjük, hogy nagyon hozzá kellett volna nyulnunk az alapítókéhoz. Igaz, hogy a költségvetést, melyet a közgyűlés 4600 koronában állapított meg, 450 koronával tulleptük, de ugy is csak 114 koronát vettünk el a tartalékalapból. Ezt az örvedetes eredményt lehetővé tette az adakozók áldozatkészsége, akik bár a háborus jötekonyság fokozott mértékben vette igénybe őket, a mi szerény egyletünket is nagyobb mértékben kereste fel, mint eddig.

Szives kötelességet teljesítünk tehát, mikor jelentésünkben elsősorban hálás köszönetet mondunk mindazon hatóságoknak, intézeteknek, testületeknek és egyeseknek, amelyek és akik megadták az anyagi lehetőségét annak, hogy az egylet a reá várakozó feladatnak meg tudott felelni.

Az egyesület bevétele volt 1917-ben 4836.34 K, szemben az 1916. évi 2762.68 K-val.

Kiadások tekintetében erős esztendőnk volt.

Az 1917. évi szigorú tél még márciusig is tartott úgy, hogy bár az előző év őszén kimerítettük már anyagi eszközeinket, új segélyakciót kellett meginditanunk; ehez nagyban hozzásegített bennünket a Hadségélyező Bizottság 2000 koronás segélye, melynek egy részének felhasználásával még 67 pár lábbelit vettünk. A hűvös őszi idő beálltával folytatni kellett ezen akciót, úgy hogy még 155 pár lábbelit osztottunk ki, összesen tehát 222 párat 4777 K 80 f értékben.

Könyvek és írószerekért az egylet kiadása 141 K volt, az összes kiadás tehát 4951.20 K volt.

A téli konyha ez évben sem működött, egyrészt azért, mert az iskolákban megint változó tanítás folyt, másrészt mert ugyanezt a munkát nagyobb arányokban a Misszió-Társulat végezte és végzi.

Az egylet vagyona 1917 dec. 31-én 5561 K 21 f, melyből 5000 K hadikötvényekben van, 561 K 21 f pedig takarékpénztárban van elhelyezve. A hadikötvényekben befoglaltatik a Menezer Erzsébet-alapítvány 1400 K, a Baaden Károly-alap 350 K és a Steinitzer-alap 400 K összegei is.

Jelentésünk nem volna teljes, ha kegyelettel meg nem emlékeznénk állandó jötevőnkéről, néh. Wasserab Paulinról, a ki végrendeletében is 100 koronát hagyományozott az egyletnek.

De hálátlanság volna, ha említést nem tennénk arról a férfuról, aki az egyletnek meg-alapítója, kezdeményezője, elsőtén titkára, de mindenkor buzgó gyűjtője volt és aki 1917. aug. 9-én halt meg kb 80 éves korában. Ez Müller József, nyug. telekkönyvvezető volt. Ő volt az, aki a szivarvégek gyűjtésén kezdte és aki az akkori ev. lelkész, Mockovcsák Szavára hallgatva, ezeket a szivarvégeket a hely-beli iskolásgyermek felruházására értékesítette és életre hívta a 70 es évek elején az egyletet. Emlékét egyletünk hálásan őrzi meg.

Az év folyamán választmányunkból elköltözés folytán kivált Magyar Pál apátplebános, pápai kamarás, Szalay József ref. lelkész pedig elhunyt.

Több nevezetes eseményt nem jelenthetünk ezen évről, kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy e jelentést tudomásul vegye és az elnökségnek a felmentvényt megadja.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Fejlesztette a barátját. Löfrank Mihály isvánföldi földmives 1916 október 14 én este 8 órakor az utcán Bauer Simon nevű barátját, aki véletlenül megütötte, viszonzásul egy bottal úgy fejbe sújtotta, hogy Bauer 3 hétig nyomta az ágyát. Löfrank Mihályt a kir. törvényszék súlyos testi sértés vétségeért 14 napi fogházra és 20 korona pénzbírságra ítélte. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG

A Szállítványozási és Fuvarozási r.-t. megalakulása.

Vasárnap délelőtt alakult meg a nagybecskereki Kereskedelmi és Iparbank helyiségében az alapítók és részvényesek nagy érdeklődése mellett a Szállítványozási és Fuvarozási r.-t.

Az alakuló gyűlést Eckstein Samu a Keresk. és Iparbank vezérigazgatója nyitotta meg és megállapította, hogy az alakulásra 20 részvényes megjelent 353 részvény képviselőjében, közgyűlési elnökül Sebestyén Károly malom-igazgatót ajánlja. A részvényesek egyhangú választása után Sebestyén Károly a Hungária malom igazgatója elfoglalva az elnöki széket üdvözlö a szép számban megjelent részvényeseket, elmondja milyen szempontok vezették az alapítókát ezen új közgazdasági alakulás létesítésére és felkéri a jelenvolakat, hogy mondják ki a Szállítványozási és Fuvarozási r.-t. megalakulását.

Krumenacker Károly ismerteti az alapítási tervezetet, előadja, hogy a részvényaláírási felhívás teljes sikerrel járt, hogy a 200.000 koronában megállapított alaptőke teljesen jegyezve van, bejelenti továbbá, hogy az alapítók, akik az alapítási tervezetben fenntartották maguknak az első igazgatóság kinevezésének jogát, erről a jogukról lemondanak, így az igazgatóságot a közgyűlés választhatja, kéri a megalakulás kimondását és az alapítók részére a felmentvény megadását. A közgyűlés egyhangulag kimondotta erre az alakulást, amire bemutatják az alapszabálytervezetet, amit a közgyűlés szintén egyhangulag elfogadott.

Ezután megválasztották a részvénytársaság vezetését. Vezérigazgató lett Eckstein Samu, az igazgatóság tagjai dr. Handler Lázár, Sebestyén Károly, Schneebacher Lajos és Krumenacker Károly, a felügyelő bizottság tagjai Tolveth Oszkár, Kállai Jenő, Loch Jakab és Strélinger Márk.

A választások megojtése után Sebestyén Károly közgyűlési elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy a legközelebb megtartandó közgyűlés előtt már sikeres működéséről fog a részvénytársulat beszámolhatni és megköszönve a megjelentek érdeklődését, az alakuló ülést berekesztette.

9374-918. szám.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál ürese-
desben lévő 2 központi és 2 járási *irodasegéd-*
tiszi állásra pályázatot hirdetek. Felhívom
pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket
igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket
folyó évi május hó 13-ig a vármegye főispán-
jához címezve, nálam adják be.

Az irodasegéd-tisztek kezdő fizetése (XI. fiz.
osztály, 3. fok) 1400 K és a megállapított lakbér.

Nagybecskerek, 1918 március hó 25.

Jankó, alispán.

Eladó

15 hektoliter kiváló, sajáttermésű

fehér bor

Nagybecskereken, Uri-utca 21. sz.

Pályázati hirdetmény.

Torontálvásárhely nagyközség jegyzőségénél
két, az adóügyben kellő jártassággal bíró
egyen huzamosabb ideig alkalmazást nyer.

Javadalmak napi 10 korona s beválás ese-
tén mellékjövédelmre is számíthatnak.
Írásbeli ajánlatok Torontálvásárhely község
jegyzőjéhez intézendők.

Torontálvásárhely, 1918 március hó 22-én.

Antaiffy Zsírós László.
h. jegyző.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt Ruzsanda fürdő igazgatósága ezennel
a Ruzsanda iszapgyógyfürdőben megüresedett
gépeszi állásra pályázatot hirdet.

1. Gépész fizetése 4 hónapra, vagyis a fürdő-
idényre 2400 korona.

2. Pályázni óhajtok tartoznak képesítésüket
igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket
alulírt igazgatósághoz benyújtani.

Jevremov Lázár.
hitk. jegyző.

Granity Milan.
igazgató.

**N é g y g y a m e k e m
m e l l é k e r e s e k
E G Y L E Á N Y T.
Frank Jenő
Toldi Ferenc-utca 6**

Nyomdásztanoncui

legalább két középiskolát jó
eredménnyel végzett fiu heti-
fizetéssel azonnal felvételük

lapuk nyomdájában.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

VILAGRA-SZŐLŐ-ÚJDONSÁG!

Lurion
CIPÖKRÉM-VIASZK

Öt perc alatt
egy adag Lurion cipőkrém-viaszkból
bárki egy negyed kiló legfinomabb
cipőcrémet főzhet
ÁRA 2-K. MINDENÜTT KAPHATÓ!
Montonviaszk-Művek-Részvénytársaság.

BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-UT. 74.

Kifutóleány felvétetik. Cim a kiadóhivatalban

A Sorger-féle Königsdorf Albrechtsdorf és Gisellenhaini védgátat építő és földmívelő részvénytársaság.

AZ 1917. ÉVI ZÁRMÉRLEG

VAGYON.	TEHER.
1. A Kettacska Gréda 1007 hold ☐ -öl területének 19 évre szóló vízmentes használat. 329.600 K - f	1. Részvénytőke . . . . . 329.600 K - f
2. Pénzkészlet 1917 dec. 31-én 4.600 „ 40 „	2. Részvényesek követelése . . . . . 6.460 „ 25 „
3. Részvényesek betétje . . . . . 6.460 „ 25 „	3. Mérlegegyenleg . . . . . 4.600 „ 40 „
340.660 K 65 f	340.660 K 65 f

NYERESÉG- ÉS VESZTESÉG SZÁMOLA.

TARTOZIK.	KÖVETEL.
1. Díj- és költség-számla az 1917-ik évre . . . . . 756 K 20 f	1. Mérleg-elővitel . . . . . 2.648 K 78 f
2. Mérlegegyenleg . . . . . 4.600 „ 40 „	2. Kamatszámola . . . . . 107 „ 87 „
5.356 K 60 f	3. Haszonbérleti jövedelem az 1917. és 1918-iki évekre . . . . . 2.600 „ - „
	5.356 K 60 f

Kelt Nagybecskereken, 1918. évi március hó 18-án.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Franz J. L. s. k. vezérigazgató. Dr. Pollák Győző s. k.
Haidegger Ödön s. k. Menczer Lipót s. k. Konkoly Samu s. k.

Megvizsgáltatott és a könyvekkel megegyezőnek találtatott.

Kelt Nagybecskereken, 1918. évi március hó 18-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Urban Frigyes s. k. Naszke Károly s. k. Pavelka Mihály s. k.

TEKINTETES KÖZGYÜLÉS!

Törvényes kötelezettségeinknek megfelelőleg ellenőriztük az ügykezelést és azt rendben, a mérleget helyesnek és a könyvekkel megegyezőnek találtuk, minélfogva kérjük az 1917. évre az igazgatóságnak és nekünk a felementvényt megadni.

Kelt Nagybecskereken, 1918. évi március hó 18-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Urban Frigyes s. k. Naszke Károly s. k. Pavelka Mihály s. k.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.